

Kritika & Kontext si v roku 2016 pripomína 20. výročie svojho vzniku. Hoci je to relatívne krátke trvanie, v našom prostredí je jedným z mála časopisov, ktoré vznikli po roku 1989, čo prežil v dobe, kde svet žije politikou a krízami, zatiaľ čo kultúra je len jedna z menších komodít popri masovej a komerčnej zábave. Veď na tvorbu reklám ide dnes rádo viac peňazí a plytvá sa na ne viac intelektuálnej energie ako na tvorbu a reprodukciu toho, čo sa dnes pejoratívne nazýva vysoká kultúra.

Ako si teda fyzicky pripomenúť dvadsiatku *Kritiky*? Napadlo mi osloviť niekoľko slovenských a zahraničných autorov a požiadať ich, aby odporučili úryvok z eseje, knihy, románu, poviedky, hry, básne či rozhovoru, ktoré ich zásadným spôsobom ovplyvnili a dodnes rezonujú v ich mysli. Každý text je uvedený stručným komentárom, v ktorom autori popisujú dôvod výberu a ich vzťah k textu. Výsledkom je nečakaná koláž skvelých textov a osobných vyznaní. Čo viac, príspevkov prišlo požehnané, a preto ich s radosťou uverejníme v nasledujúcich číslach *Kritiky & Kontext*.

Ako listujem v starších číslach *K & K*, uvedomujem si, že myšlienky a argumenty v mnohých článkoch sú stále, niekedy hrozivo aktuálne. Azda je to znakom nášho dobrého výberu textov. Čo je možno dôležitejšie, mnohé nadčasové problémy a témy, o ktorých sa v *Kritike* písalo, odrážajú nemennú ľudskú podstatu a reflektujú nielen naše vznešené hodnoty, ale aj naše predsudky, emócie a iracionálnosť. Súčasný vývoj v USA a Európe si opäť žiada reflexiu, ktorá nelicuje denno-denné, často hrozivé udalosti, ale zasaduje udalosti do širšieho historického kontextu. Pokúsime sa o to opäť.

Za tých 20 rokov som spolupracoval s mnohými jazykovými redaktormi, designermi, asistentmi a mnohými študentmi VVS. Niektorí už, žiaľ, nie sú medzi nami ako jazykové redaktorky Jožka Heroldová-Znášiková či Karen Ballentine. Zo Zuzkou Szatmáry sme v jej kuchyni vymysleli logo *K & K* a presvedčila ma, že názov časopisu musí znieť, aby sa dal kričať na námestiach. Zatiaľ som to neskúšal. Poďakovať sa chcem jazykovej redaktorky Eve Piovarcsy za jej pozorné prečítanie každého čísla od roku 1996. Jane Lokšenincovej, dnes známej ako speváčka Shina, s ktorou sme *Kritiku* rozbehli a ona udala tón skvelému dizajnu a ten nasledovali Alexandra Gráčová, Ondrej Gajdoš a teraz Eva Kovačevičová-Fudala. V *Kritike* sa premlelo množstvo zanietenejších asistentov: Janka Hanulová, Slavena Pavlásková, Jozef Tancer, Richard Cedzo, Igor André a napokon Andrej Čierny.

Pri niekoľkých číslach som oslovil externých redaktorov špeciálnych čísel, mojich blízkych priateľov Egona Gála či Bélu Egyeda. Rovnako kolégium časopisu tvorí skupinu ľudí, ktorí dodávajú *Kritike* patričný rešpekt a prestíž. Napokon sa chcem poďakovať mojej manželke Darine, ktorá nefiguruje v tiráži, ale jej rady a poznámky dodali *Kritike* cveng.

Napokon *Kritika* prežila aj vďaka združeniu editorov európskych časopisov, a s ktorými sme v roku 1998 založili internetový časopis – *Eurozine.com*. Klaus Nellen z IWM, kde som bol na polročnom štipendiu v 1995, ma pozval na ich konferenciu predtým, ako vyšlo prvé číslo *Kritiky*. Napokon, ak by mi Vera Ebels-Dolanová z Fondu *Central and Eastern European Book Project* neposlala v roku 1996 list, v ktorom stálo: „Poslali ste neskoro žiadosť, je to skvelý projekt, posielame Vám 7000 guldenov, začnite vydávať“, *Kritika* by bez úsudku tejto nezištnej a skevelej Holanďanke českého pôvodu asi nikdy nevznikla...